

interactief magazine
voor positief trainen
nummer 6
november 2012

Hallo liefste (clicker-)trainer,

Het was koud, deze nacht - het wordt nu echt winter, met zo'n waterzonnnetje 's ochtends. Als ik van achter mijn bureau naar buiten kijk zie ik twee paarden intens naar mij staan kijken; Cliff en Adje wachten op hun ontbijt, elk op hun vaste plaats. Minneke en Zip staan ook op hun plaats, dat weet ik, hoewel ik hen van hieruit niet kan zien. Ik varieer m'n voertijden een beetje, anders ontwikkel je van die klokvaste gewoontes en wordt het een probleem als het eens een keer anders is. Dan wordt je 'comfortzone' gewoon veel te klein.

Dat is ook weer mijn plan, vóór ik aan het Rijboek begin te werken - mijn comfortzone weer uitbreiden. Ik ben zo gefocust geweest op de wetenschap van het leren die verklaart waarom je zo'n fantastische resultaten ziet met clickertraining, dat ik nu de behoefte voel terug te keren naar de magie van de woordenschat van alle praktische tussenstations waar ik doorheen de jaren ben gepasseerd.

De Tom Dorrance-mensen, bijvoorbeeld - ik was vergeten hoe mooi, maar ook hoe vaag de woorden waren voor mensen die maar net Tom Dorrance (of Ray Hunt) hadden ontdekt. Ik herinner me dat ik 15 jaar geleden Tom Dorrance's "True Unity" las, en er niks van begreep. Ik deed er vijf jaar of zo over om

IN DIT NUMMER:

- 2 Agenda
- 3 Cognitieve dissonantie
- 6 Zelf-evaluatie
- 8 Wil je een appel, of een wortel? Het Bokt-experiment, door Chantal Rasmuller
- 14 Demoteam try-out
- 15 Help! Mijn paard doet het niet!
- 18 Wist je dat? - Een schijfje research
- 19 Hoe bestel je 'Denkwerk'?
- 20 I train my horse's brain: forum

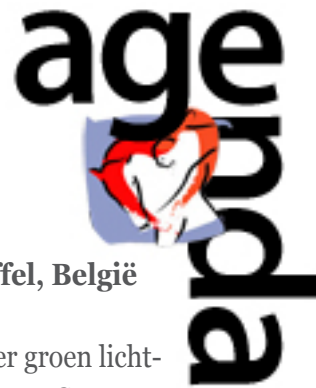
het een praktisch boek te vinden waar ik iets aan had.

Zo is er het magische “ask the horse”. Ik had er werkelijk geen idee hoe je het paard iets kon vragen! Het waren echt andere tijden dan nu, besef ik, en ik kwam vers uit een hele traditionele manège. Pas veel later leerde ik dat er heel concreet mee werd bedoeld dat je lichte druk moest gebruiken (negatieve bekrachtiging) en kijken of het paard daarop zou reageren. Als het paard dat niet zou doen, betekende dat dat je iets een beetje anders moest doen. Voila, drie woorden voor dat hele concept. Maar die woorden doen meteen méér dan alleen een techniek samenvatten. “Ask the horse” geeft meteen een emotionele binding mee. Mooi toch?

Soms denk ik dat clickertraining ‘moeilijk’ is omdat het niet ‘magisch’ gebracht wordt. We noemen het zoals het is, en dat geeft soms het gevoel dat clickertraining ‘maar’ een mechanische reeks oefeningen is. Maar het is wel degelijk magie - de magie van de werkelijkheid. Net zoals snaartheorie en het multiversum en dat we allemaal sterrenstof zijn. Als je straks het Denkwerk-boek leest krijg je een heleboel dingen compact uitgelegd. Hoe, waar, wat, waarom. Feiten, weliswaar de ingekorte en tijdelijke essentie; soms een beetje een willekeurige kronkellijn binnen de veelheid van mogelijke onderwerpen. Alleen voorwoord en nawoord zijn eigenlijk heel emotioneel. De pagina's daartussen zijn dat niet - de anecdotes erin wel, maar niet al die uitleg die daar tussenin staat.

Ik denk dat ik dat onbewust zo heb gedaan. De emoties zitten als een geschenkverpakking rondom de feiten, aan het begin, en aan het einde. Emoties maken de werkelijkheid de moeite waard.

Inge

Alvast noteren:

22 januari 2013 - Duffel, België

Lussen en kettingen

20-22u, 2 uur theorie over groen lichtcues, lussen en kettingen - 30€

26 jan – 2, 9 feb -2013 Syntra Hasselt, België

Leertheorie en trainingsplannen

3x 3u theorie - via www.syntra-limburg.be

1-2-3 maart 2013 Flanders Horse Expo, Gent, België

beursstand, demo's, lezing

www.flanders-horse-expo.be

12 maart 2013 Duffel, België

Leren kijken – hoe herken ik een correct lopend paard?

20-22u, 2 uur aan de hand van filmpjes en foto's - 30€

26 april 2013 Duffel, België

Cues en hulpen

20-22u, 2 uur theorie over cues en hulpen - 30€

1 mei, Duffel, België

Clickertraining en rijden: aanrijden, heraanrijden, basis-rijcues, praktijk

65€ met paard (2x 30 min. les per paard)

3 en 4 mei 2013 Pijnacker, Nederland

Tweedaagse clinic clickertraining

Educatief Centrum Keulseweg

via www.keulseweg.nl

een schijfje *leertheorie*

COGNITIEVE DISSONANTIE

Het moeilijke woord van dit nummer gaat nu eens niet over paarden, maar over mensen. Toevallig kwam ik het de laatste weken op verschillende manieren tegen in verschillende omstandigheden: **cognitieve dissonantie**.

Het eerste moment was de **Amerikaanse verkiezingen**. Hoe kan het dat de ene helft van de Amerikanen iets totaal anders ziet gebeuren dan de andere helft Amerikanen? Het gaat om dezelfde feiten, dezelfde cijfers rond armoede, belastingen en gezondheidszorg, maar de uitleg die eraan gegeven wordt is compleet verschillend voor Democraten als Republikeinen. Soms leidt dat tot standpunten die ons, Europeanen, verbijsteren.

Op **Equiday Advanced** in Ermelo gaf ik met hulp van Eva Saegerman en Sylvie Broos een demo - nou ja, meer een *talk*. Het was 'advanced', het moest over leren gaan, en er was uitdrukkelijk gevraagd om geen paard mee te brengen, dus deed ik een poging om leertheorie uit te leggen aan de hand van voorbeelden met mensen. Ik vertelde wat straffen en belonen is, wat druk doet (dat een paard doen wijken voor druk altijd aversief is en stress op lange termijn veroorzaakt), wat druk verhogen doet (dat dat positief straffen is omdat je een paard wil ontmoedigen om niets te staan doen), en dat je dus ook kan wachten en de motivatie kan vergroten aan de kant van de beloning. Ik gaf ook een concreet voorbeeld van een groen licht-cue, bijvoorbeeld. Ik geloof namelijk (misschien naïef)

dat als je de wetenschappelijke feiten hoort (of leest in 'Denkwerk'), je je mening en dus je trainingsmethode moet aanpassen.

Later hoorde ik dat het zo fijn en duidelijk en positief was geweest, en dat ik veel stof tot nadenken had gegeven. Maar via-via (mensen komen je dat nooit zelf vertellen, en dat is jammer want dan weet je niet waar ze precies op doelen) hoorde ik van anderen dat ze vonden dat ik "zo negatief was, en alles afbrak". Ik heb die dag sommige mensen overtuigd, maar blijkbaar ook andere mensen in een staat van cognitieve dissonantie geduwd, waardoor ze zich vaster in hun eigen geloof hebben genesteld.

Het derde voorbeeld: op **Facebook** linkte ik een tekst naar de I train my horse's brain-groep van een etholoog die letterlijk zegt dat clickertraining een absurde, onethische en onverdraagzame vorm van conditionering is, volgens een pervers en verwrongen beeld over relaties en leren. Dat operant conditioneren de cognitieve mogelijkheden van een dier vermindert, en zodoende ook het welzijn van de dieren.

Dat is nogal wat, nietwaar. Al eerder ging ik in discussie met deze meneer, waarop hij mij beschuldigde van cognitieve dissonantie, en dat vind ik geen probleem. Maar als ik zijn uitspraak lees, kan ik mij niet ontdoen van het idee dat ook deze meneer zelf niet helemaal vrij is van cognitieve dissonantie.

Feiten helpen niet

Cognitieve dissonantie ontstaat als je een mening of feit tegenkomt die niet strookt met wat je zelf gelooft. Kloppen de feiten niet met wat je zelf gelooft, dan geef je er zo'n draai aan - een uitleg achteraf - dat het uiteindelijk *toch* klopt. Je wil immers die ongemakkelijke spanning tussen wat je zelf gelooft en dat vervelende andere feit of die tegengestelde mening zo klein mogelijk maken. En dus ga je je eigen gedrag en geloof rechtvaardigen. Je past de werkelijkheid aan

aan je mening. Zelfbedrog, om je eigen gemoedsrust te herstellen.

Dat kan heel extreem zijn, zoals bij Young Earth Creationisme (geloven dat de aarde 6000 jaar geleden door God werd geschapen exact zoals het in de Bijbel staat): wetenschap telt wel bij kankerbehandelingen, maar als het om koolstofdatering gaat is het een complot van atheïstische wetenschappers, en een test van God. Wat blijkt daaruit? Hoe meer de werkelijkheid niet klopt met het eigen geloof, hoe *sterker* het geloof wordt.

Voorbeelden genoeg bij paarden. Je gebruikt een zweep bij vrijheidsdressuur, maar zegt dat hij alleen maar dient als verlengde van je arm, als cue, echt waar - dat je hem nooit gebruikt om te meppen, echt waar. Of je kleurt je zweep oranje of roze en noemt 'm carrot stick, want dan is het niet slaan. Je gebruikt veel druk met beide handen op het leidtouw om je paard bij het grondwerk op een schouderbinnenwaarts van je weg te houden, maar zegt dat het paard die druk niet vervelend vindt omdat je immers aan clickertraining doet. Je zegt dat je sporen voor verfijning van de hulpen dienen (het woord 'rijhulpen' alleen al!). Je paard geeft z'n voeten niet bij de hoefsmid, maar ach, eigenlijk zijn die hoeven toch niet zo lang als je voor z'n bezoek nog dacht. Je ziet iemand een rijdemo geven, maar ze rijdt niet volgens je eigen favoriete methode, en dus vind je dat het paard niet goed loopt. Of omgekeerd: ze geeft een demo, gebruikt jouw methode en dus jouw woorden, en dus loopt het paard goed. Zie je een demo waar een paard niet doet wat verwacht wordt, en is het een demo van een andere methode, dan ligt het aan de methode, en het is eigenlijk het enige wat je onthoudt van de demo. Is het een demo van je eigen methode, dan vergoelijk je wat er fout ging.

Werd je verontwaardigd omdat je je aangesproken voelt door één van de voorgaande zinnestjes? Dat is cognitieve dissonantie.

We doen het dus allemaal. We leggen allemaal de werkelijkheid anders uit dan ze is. Het kan bewust gaan, maar ook onbewust gebeuren, en het is iets waar je voortdurend alert over moet zijn. Het is erg moeilijk om je meningen bij te stellen, vooral als alles lijkt te kloppen.

“We geloven immers allemaal dat we vriendelijke, intelligente mensen zijn, dat onze meningen gegroeid zijn door zorgvuldig na te denken over feiten en ideeën, en dat we weloverwogen beslissingen nemen die op die rationele meningen gebaseerd zijn. In werkelijkheid baseren we onze meningen niet op feiten, maar op wat we geloven. En dat geloof dicteert dus welke feiten we uitkiezen om in te geloven, en welke feiten we negeren. We verdraaien dus feiten, om ze te doen passen in ons geloof. En het ergst van al is dat onze cognitieve dissonantie ertoe kan leiden om zelfs compleet foute informatie te accepteren, gewoon omdat die informatie ons eigen geloof bevestigt. Waarvoor we onszelf nog méér geloven, en steeds minder naar nieuwe informatie kunnen luisteren” (Joe Keohane). Een “ik weet dat ik gelijk heb”-syndroom, als het ware!

Je eigen cognitieve dissonantie verminderen

Hoe fijn het ook is om je te omringen met mensen die er dezelfde mening op na houden, het is altijd interessant om tegengestelde meningen te willen blijven aanhoren. Om te leren waar die meningen vandaan komen; om te onderzoeken of in die meningen misschien een kern van waarheid zit, in plaats van die verschillen weg te redeneren. Die etholoog met z'n rare mening over clickertraining, kan ik daar wat van leren? Jawel, al is het alleen maar dat je je ervan bewust wordt dat sommige mensen jouw favoriete methode die je zelf zo paardvriendelijk vindt, onethisch noemen. Dat je daar een antwoord op hebt. Het is immers goed je bewust te zijn dat je ook met

clickertraining een onbarmhartige trainer zou kunnen zijn die geen rekening houdt met de eigenheid van zijn paard maar oefeningen op een ongeduldige en meedogenloze manier drilt, ten koste van het welzijn van je paard. Elke methode kan misbruikt worden, ook de jouwe.

Blijf naar andere **clinics en demo's** gaan, en hou daarbij geen ‘vijandbeelden’ aan. Ga niet kijken om je eigen gelijk weerspiegeld te zien of om de methode te betrappen op dingen niet goed gaan, maar naar wat je wél kan meenemen van deze meneer of mevrouw. Je zit er immers om iets nieuws te leren. Zegt de mevrouw of mijnheer iets negatiefs over jouw methode, denk dan niet verdedigend. Luister, denk erover na, en kijk of je argumenten kan aandragen voor waarom je wél gelijk hebt - achteraf, als je emoties wat gezakt zijn.

Check altijd of wat je zelf beweert, wel klopt aan de hand van wetenschap. Kom je bewijzen van het tegendeel tegen en word je dus met je neus op je eigen ongelijk geduwd, blijf dan verder onderzoeken of je je mening niet moet nuanceren, of zelfs herzien. Je mening *mag* controversieel zijn, daar is niks fout mee, maar op z'n minst moet je weten *dat* het zo is. Leer open en respectvol, vriendelijk en elegant om te gaan met tegenargumenten.

Zoek **sites en filmpjes** op van mensen waar je het niet mee eens bent, of leen eens een boek of DVD van iemand. Je bent een clickertrainer, dus heb je geleerd te kunnen kijken naar wat er goed gaat. Waar gaan deze mensen staan, hoe bewegen ze, wat doen ze met hun handen, wanneer laten ze los, geven ze een extra beloning? Wat voor oefeningen vinden ze belangrijk en waarom? Hoe leggen ze hun oefeningen uit? Gebruiken ze een oefening of beeldspraak die bij je kan passen, die voor je kan werken? Neem het mee, pas het idee eventueel wat aan, integreer het in je eigen denken.

Zit je altijd op dezelfde internetfora? Waarom niet eens naar een **ander forum** waar mensen met com-

pleet tegengestelde meningen zitten? Wat zeggen ze over jouw favoriete methode? Hebben ze gelijk, ook al is het maar een klein beetje? Hoe kan je dat kleine gelijk omzetten in iets waar je zelf beter van wordt? Hoe kan je in rustige woorden uitleggen waar het zelf om gaat? Rustig kunnen blijven bij tegenargumenten is ook goede training om rustig te blijven bij je paard, straks. Om het ook hém rustig te kunnen blijven uitleggen.

Vooraf: leer **objectief** kijken naar **wat de paarden ervan vinden**. Er zijn een aantal simpele, visuele vuistregels waar je aan kan zien of een paard zich goed voelt omdat hij weet wat van 'm verwacht wordt (zonder conflictsignalen te tonen) of wanneer hij goed gereden wordt, en die vuistregels gelden doorheen alle disciplines omdat ze neurologische, fysiologische en biodynamische redenen hebben.

Hoeveel vrijheid krijgt het paard om te zeggen dat hij iets niet kan of wil? Wat gebeurt er als het paard iets *niet* doet? Leer daarnaar te kijken, ook al ben je grote fan van de instructeur of ruiter. Observeer, onthou, vergelijk.

En moest het zo zijn dat je uiteindelijk besluit dat je niet (meer) met clickertraining wil werken, dan is ook dat volkomen okee. Wat er tussen jou en je paard gebeurt, is alleen voor jou en hem om te beoordelen.

Ook een vraag over waarom iets gebeurt en hoe leertheorie daarin past? Mail je vraag naar inge.teblick@gmail.com.

Meer lezen?

- http://nl.wikipedia.org/wiki/Cognitieve_dissonantie
- Ash Donaldson - Cognitive dissonance Ted Talk op <http://www.youtube.com/watch?v=NqONzeNbzh8>
- How facts backfire: http://www.boston.com/bostonglobe/ideas/articles/2010/07/11/how_facts_backfire/?page=full

ZELF-EVALUATIE

SOMS IS HET MOEILIK OM TE WETEN WAAR JE STAAT MET JE TRAINING. HET IS SOMS OOK MOEILIK OM DOOR TE GAAN MET JE TRAINING - VOORBIJ DE BASICS. HET IS MAKKELIJK OM GEDRAG TE KRIJGEN, MAAR HOE GOED BEN JE IN HET AFWERKEN VAN JE OEFENINGEN?

Jezelf vergelijken met andere trainers is niet altijd een goed idee. Ze trainen andere dingen, of hoe ze tot deze oefening gekomen zijn staat mijlenver van hoe jij wil trainen.

Je kan wel inspiratie opdoen van andere trainers bezig te zien, maar je bent zelf waar je bent. Vergelijk jezelf dus nooit met anderen, stel je alleen de vraag of je het beste van jezelf hebt gegeven.

Mensen denken soms dat pas als je paard véél kan, jij een goede trainer bent. Daar ben ik het niet mee eens. Je leert meer van vijf oefeningen perfect onder de knie te krijgen, dan van vijftig oefeningen ongeveer. Hieronder vind je een leidraad voor het zelf stap voor stap evalueren en verbeteren van je trainers-vaardigheden.

Hoe goed ben je in het afleveren van voedselbeloningen? Uit je zak? Uit een heuptas? Van een kom op de grond, weg van jou? Als je altijd je stem gebruikt: hoe goed zou je zijn als je alleen een clicker kon/mocht gebruiken?

Als je altijd je clicker gebruikt: hoe goed zou je zijn als je alleen je stem kon/mocht gebruiken?

Ben je in staat om te bridgen zonder verder met je lichaam te bewegen?

Waarom gebruik je de beloning die je gebruikt? Dit gaat zowel over de keuze van de soort van voer, als waarom je voer gebruikt, of wat je anders gebruikt. Heb je al eens een oefening helemaal op stemcue gezet? - zonder je lichaam of een target mee als cue te gebruiken dus.

Kan je al je cues geven zonder al te veel bewegingen met je lichaam? Hoe groot zijn je gebaren?

Reageert je paard prompt op je cues?

Heb je je paard al eens geleerd om een target te blijven volgen? In aanraking met een stilblijvende target te blijven? In aanraking met een bewegende target te blijven?

Heb je al eens duur getraind door het bridgen uit te stellen? Hoe lang kan je je paard hetzelfde laten doen?

Hoe vloeiend en afgewerkt gaat het geven van je beloning?

Heb je al eens een oefening met een target getraind, en dan de target laten vervagen?

Heb je al eens een oude cue vervangen door een nieuwe cue?

Gebruik je nog altijd voer voor je eerste oefeningen?

Heb je al eens een secundaire (getrainde) bekrachtiger (zoals: een andere oefening, een krabbel, je stem) getraind?

Hoeveel oefeningen die je hebt zijn wérkelijk vloeiend?

Hoeveel oefeningen die je hebt zijn wérkelijk goed?

Kies eender welke oefening. Heb je ze getraind in verschillende omgevingen? Blijft de uitvoering van die oefening even goed in alle omgevingen?

Kan je een cue geven en een vlotte respons krijgen eender waar je staat tegenover je paard?

Kan je je paard helemaal ontspannen niets laten doen zonder dat hij allerlei gedrag rondstrooit?

Heb je al eens een oefening gekregen door helemaal te freeshapen?

Heb je je paard z'n naam geleerd?

Kan je twee oefeningen tegelijk doen gebeuren, en ze combineren tot één oefening?

Heb je al eens duur getraind door twee oefeningen aan elkaar te schakelen in een lus?

Kan je drie oefeningen aan elkaar schakelen vanaf één cue, voor één beloning?

Kan je vijf oefeningen backchainend aan elkaar schakelen met vijf cues, en één beloning?

Hoe goed is de kwaliteit van elke schakel in je ketting?

Heb je al eens een trainingsplan uitgeschreven?

Geef je je paard voldoende tijd om dingen uit te zoeken in z'n eigen tempo? Spendeer je nog tijd met hem zonder iets van hem te verwachten?

het bokt-experiment

WIL JE EEN APPEL OF EEN WORTEL?

door Chantal Rosmuller

WIE IS ER NIET BEKEND MET BOKT, HET GROOTSTE PAARDENFORUM VAN NEDERLAND? IK BEN ER ZELF VOORNAMELIJK TE VINDEN IN HET TOPIC “NOG MEER MENSEN DIE WERKEN MET CLICKERTRAINING?”. HET IS HEEL GEZELLIG DAAR EN IK KRIJG ER GOEDE ADVIEZEN. ZO VROEG IK ME LAATST AF HOE IK ERACHTER ZOU KUNNEN KOMEN OF MIJN PAARD LIEVER APPEL OF WORTEL KRIJGT ALS BELONING. DAT KAN UITERAARD OP EEN EENVOUDIGE MANIER, JE GOOIT EEN APPEL EN EEN WORTEL IN DE VOERBAK EN KIJKT WELKE ZE HET EERST EET. MAAR WEET JE HET DAN ZEKER?

Als je het echt zeker wilt weten moet je zo iets eigenlijk een paar keer herhalen. En je moet eigenlijk het niet-gekozen hapje weghalen, anders is het niet echt kiezen. En eerlijk gezegd, het is natuurlijk ook een beetje saai om het zo te doen.

De echte fanatieke clickertrainer wil natuurlijk het liefst haar paard door een doolhof laten lopen en aan het einde een keer met zijn hoef laten stampen voor appel en twee keer voor wortel, of zo iets.

Ik besloot om dit vraagstuk eens in de groep te gooien in het clickertopic en kreeg meteen enthousiaste reacties. Een paar andere bokkers vonden het ook een interessant vraagstuk en wilden dit ook graag gaan uitproberen. Het appel/wortel experiment was geboren.

De volgende bokkers en hun paarden deden mee:
Liljebo met haar paarden Billy, Hälga, Silja en Trulsa
Ik (crosmuller) met mijn paard Myrtle
HippoLogic met Kyra
Nelleke_H met Jonas
Solleke_Noah met Noah
Nimue2010 met Branwen en Strong Heart

Voor we overeenstemming hadden over de opzet van het experiment moest er eerst nog hard nagedacht en gediscussieerd worden.

Een aantal van ons (waaronder ik) dachten dat onze paarden zo op eten gefocust waren dat ze het eerste het beste hapje zouden kiezen wat in zicht kwam.

Het idee om beide hapjes op de grond te leggen werd om die reden afgewezen.

Daarna was het plan om het voer in verschillende (kleuren of vormen) emmers aan te bieden, maar ook hier werd over getwijfeld. Sommige bokkers wilden liever hun paard leren dat hij bij het targetten van een symbool of een target met een bepaalde kleur, een bepaalde beloning zou krijgen. Dus bijvoorbeeld wortel na het targetten van een oranje emmertje en appel na het targetten van een groen emmertje. Maar omdat dit wat ingewikkeld werd hebben we uiteindelijk besloten om het eten in verschillende kleuren emmers aan te bieden. Het experiment met de symbolen gaan we ook nog een keer uitvoeren in de toekomst.

Om erachter te komen of de paarden het experiment begrijpen en bewust kiezen zijn we begonnen met hooi en appel of wortel. Een saai hapje en een lekker hapje dus. We dachten dat de paarden hooi niet zouden prefereren, en het zou dus voor ons sneller duidelijk worden of de paarden het experiment begrepen.

De opzet van het experiment

Benodigheden: voer A (appel of wortel), voer B (hooi), 2 emmertjes

Vorbereidend deel:

- je biedt een paar keer emmertje A aan en doet er voer A in en geeft het aan je paard of laat deze er naar toe lopen.

- Je biedt een paar keer emmertje B aan en doet

daar voer B in en geeft het aan je paard of laat deze er naar toe lopen.

Dit voorbereidende deel waarbij je je paard leert welk voer in welke emmer zit is door iedereen een beetje anders gedaan. Niet heel wetenschappelijk maar wel praktisch, anders hadden we nog maanden moeten overleggen om tot overeenstemming te komen.

Het eigenlijke keuze experiment:

- je zet beide emmertjes neer met voer A en B en laat het paard ernaar toe lopen, haal het niet gekozen emmertje weg, noteer keuze

- herhaal 10 keer, wissel de volgorde van de emmertjes (links/rechts) om een voorkeur voor links of rechts uit te sluiten

Bij de keuze van de emmers hebben we rekening gehouden met hoe paarden kleuren zien. Dus geen rode en groene emmer want die kunnen ze niet uit elkaar houden.

De resultaten van de verschillende experimenten

Solleke_Noah met Noah

Keuze tussen:

blauwe emmer= appel of rode emmer= hooi

Eerst 5x blauwe emmer (appel) aangeboden, toen 5x rode emmer (hooi).

Dan paard met halster aan op afstand (ong 10 meter) van beide emmers gezet:

poging 1: blauw (appel)

poging 2: rood (hooi)

poging 3: blauw (appel)

poging 4: blauw (appel)

poging 5: blauw (appel)

Dan de emmers per poging van plaats gewisseld:

poging 6: blauw (appel)

poging 7: blauw (appel)

poging 8: blauw (appel)

poging 9: blauw (appel)

poging 10: blauw (appel)

Opmerkingen van de trainer:

– bij poging 2, keuze rood (hooi) zocht Noah onder het hooi naar appel, en richtte zich toen op de blauwe emmer (appel), hij at niet van het hooi

– paarden hebben geen gras meer, krijgen hooi bij, zijn op zich dus wel gericht op het hooi, voorkeur lag duidelijk bij appel

– paard deed de test met halster aan, bij poging 10 had ik het halster al uitgedaan voor ik het sein tot vertrek gaf omdat de proef gedaan was daarna, met als gevolg dat Noah even rond mij bleef hangen voor hij naar de emmers vertrok. Leek erop dat hij de test al koppelde aan het halster, en hij met halster uit even in de war was.

Crosmuller met Myrtle

Keuze tussen:

zwarte emmer= hooi of blauwe emmer=appel.

1 x hooi aangeboden in zwarte emmer maar dat wilde ze niet en ze zwiepte de emmer weg, dus het leek me niet zo zinvol om het 5 keer te herhalen

5 x appel aangeboden in blauwe emmer

1 x hooi aangeboden in zwarte emmer

1 x appel in blauwe emmer.

Dan paard met halster aan op afstand (ong 4 meter) van beide emmers gezet (links en rechts hebben we afgewisseld):

1 appel

2 hooi

3 appel

4 appel

5 appel

6 appel

7 appel

8 appel

9 appel

10 appel

Opmerkingen van de trainer:

in het begin stond ze vaak stil en liep niet naar de emmers, ik heb haar toen wat dichterbij gezet. Wel in het midden, en daar losgeklikt. Ze ging ook wat kauwen op een gegeven moment. Ze leek wat stress te hebben.

Liljebo met Tulsa, Silja en Hälga

Gebruikte materiaal: Een witte plastic kom en een chroom kom. Met opzet geen emmers omdat ik voer in zwarte, witte en gekleurde emmers en ik wil voorkomen dat ze straks bijvoorbeeld er van uitgaan dat in de witte emmer het lekkerste voer zit en ze daar met zijn allen op afvliegen met voeren.

Wit= luzerne (had nog geen hooi)

Chroom= appel

Begon met op de grond zetten van kommen, maar dat vond mijn rug niet leuk, dus heb ik de kommen in de handen gehouden. Zonder tuig gewerkt. Stapje achterwaarts laten zetten, kom voorhouden, toestemming geven om te pakken.

Uitgevoerde methode:

3x appel

3x luzerne

1x appel

2x luzerne

1x appel

Daarna 10 keer laten kiezen, in sommige gevallen 12 keer (komen gewisseld van plaats links/rechts)

Trulsa:

Voorkeur voor links, ongeacht wat ik in mijn rechtse hand had (sta dus tegenover haar). Ze at uitsluitend uit de kom in mijn rechtse hand.

Silja:

Totaal willekeurig. Leek geen voorkeur te hebben, of begreep het niet. Probeerde het snel te doen om de andere kom ook nog 'mee te pakken' (wat uiteraard niet ging).

Hälga:

Maakte vanaf de 8e keer een duidelijke voorkeur voor luzerne. Interessant!

Nimue2010 met Branwen

Heb ze in hun boxen eerst geïntroduceerd met:

witte emmer = wortel, zwarte emmer = hooi (x4)

Daarna de emmers in de ruimte geplaatst en ze dan vanuit hun box laten gaan.

Branwen, merrie 5 jaar oud, Zweeds Warmbloed:

hooi

hooi

wortel

wortel

wortel

voerschep

voerschep

voerschep

voerschep

voerschep

Tja, op een opbergkist stond dus de lege voerschep; toen ze dat eenmaal zag, ging ze daar naar toe. Ze gaf toch heel duidelijk aan zin te hebben in muesli.

Strong Heart, 17 jaar, Zweeds Warmbloed, Bran-nies moeder:

wortel

hooi

hooi

wortel

wortel

wortel (verder alleen maar wortel)

HippoLogic met Kyra

Deze keer begon ik met Kyra even vast te zetten in de bak, op dezelfde plek als de vorige keer (halverwege het experiment). Daarna witte emmer (appel) en groene bak (hooi) gepresenteerd.

Als ze naar een emmer liep, haalde ik de andere weg. Dus de resultaten waren als volgt:

1 appel

2 hooi

3 appel

4 appel

5 appel

6 ruikt aan hooi en loopt door naar appel

7 appel

8 appel

9 hooi wordt even bekeken maar gaat door voor de appel

10 appel

Nelleke_H met Jonas

Ronde emmer = wortel

Voeremmer = hooi

Beide emmers zijn zwart maar hebben een ver-

schillende vorm. De voeremmer is de emmer waar normaal het 'lekkers' in gevoerd wordt.

Stap 1: ronde emmer s hooi 3 keer herhaald.

Stap 2: voeremmer is wortel 3 keer herhaald.

Stap 3: omwisselen en afwisselend aanbieden.

Stap 4: erop aflopen voeremmer = hooi

Stap 5: erop aflopen ronde emmer = Wortel

Stap 6: afwisselend aanbieden.

Stap 7: zelf kiezen en daarbij emmers afwisselen.

Keuze 1: hooi

Keuze 2: hooi

Keuze 3: hooi

Keuze 4: hooi

Keuze 5: hooi

Opmerkingen van de trainer:

Er is een klein foutje in het experiment geslopen.

Bij de gewenning hooi en wortel om gedraaid bij de verder gewenning op afstand wel alles in de juiste emmers gedaan.

De resultaten

De meeste paarden gaven een duidelijke voorkeur aan voor het lekkere hapje (appel of wortel), je ziet vaak dat ze de tweede of derde keer hooi kiezen en daarna alleen nog voor het lekkere hapje gaan. Misschien moeten ze er dan nog even achter komen dat het lekkere hapje verdwijnt? Er zijn uitzonderingen, sommige paarden hadden geen voorkeur en enkelen prefereerden hooi. Het is wel duidelijk dat de meeste paarden het begrijpen, dus wat dat betreft is het experiment zeker geslaagd.

Onze aanname dat veel van onze paarden vreetmonsters waren die zonder nadenken overal op aan zouden vallen bleek eigenlijk ook niet zo te kloppen. De paarden dachten duidelijk na en gingen soms

zelfs helemaal niet eten uit beleefdheid, of omdat de vorm van de emmers ze niet beviel.

We weten alleen niet zeker of de paarden het verband leggen met de emmer en het soort voer of dat ze toch ruiken wat er in een emmer zit, maar aangezien veel paarden van vrij grote afstand naar de emmers liepen kunnen we wel de aanname maken dat ze het verband hebben gelegd.

Wat ging er mis?

Uiteraard zijn we nog wat probleempjes tegengekomen bij de uitvoering.

- Ik was begonnen met kleine gekleurde emmertjes, maar Myrtle wilde er niet uit eten. Ik heb het experiment herhaald met grote emmers. Hälga wilde niet uit de kom eten, of begreep het niet.
- De paarden van nimue2010 vonden de emmers te diep om uit te eten.
- Toen HippoLogic het experiment voor het eerst deed had Kyra meer interesse in de zakjes met appel en hooi die naast de trainer lagen dan in de emmers. Ze had het voorbereidende deel overgeslagen waarin je een soort voer in de bijbehorende emmer geeft, en was meteen begonnen met kiezen tussen twee emmers. Kyra koos toen steeds voor de dichtstbijzijnde emmer.
- Myrtle en Jonas hadden problemen met het zelf naar de emmers lopen, misschien omdat ze gewend zijn dat er na de click pas gegeten wordt?
- Jonas prefereert hooi en Hälga luzerne, onze aanname dat de paarden liever appel of wortel eten gaat dus niet op voor elk individu.
- Branwen van nimue2010 ging voor de derde optie, een voerschip met muesli die iets te dicht bij de emmers lag.
- Billy van Liljebo was niet in de buurt en had geen zin om te komen. Hij doet later wel mee met het

volgende deel van het experiment, appel vs wortel.

Conclusie

Een geslaagd experiment dus. De paarden maakten duidelijk een zeer bewuste keuze en wij, de experimenteerders hebben weer een hoop lol gehad.

We gaan hier uiteraard op verder borduren met het kiezen tussen appel en wortel en het maken van een keuze met behulp van een symbool.

Uiteindelijk gaat dit experiment natuurlijk niet alleen over hooi en wortels. Het gaat ook over het vinden van een manier waarop we aan ons paard kunnen vragen "wat wil jij eigenlijk?". En dat onze paarden leren dat ze mogen kiezen, ook al is het maar af en toe. Misschien kunnen we straks ook wel aan onze paarden vragen welke oefening ze willen doen bijvoorbeeld, of wie weet wat er allemaal mogelijk is. En daar kom je niet achter door een appel en een wortel in hun voerbak te gooien.

Chantal Rosmuller

www.bokt.nl/forums/viewtopic.php?f=122&t=1184697

DEMO TEAM

try-out 17/12

Zin om mee het positieve trainen te laten zien aan de wereld? Durf je het aan om met jouw paard al die leuke dingen te laten zien die een beetje begrip van leertheorie en clicker-training zo vanzelfsprekend maken? Verwittig dan Inge op inge.teblick@gmail.com en kom op 17 december MET PAARD naar:

Waar?

Manège De Kalmoes, Neep 82, B-9402 Ninove.

Wie?

Eigenlijk iedereen die MET PAARD wil/gaat deelnemen aan de clickertraining demo's op Flanders Horse Expo op 1-2-3 maart 2013. Het is niet de bedoeling dat er toeschouwers zijn (tenzij het je chauffeur is); dit is puur voor wie mee wil in het demoteam.

Wat?

Dit is een test voor jezelf of je paard demo-klaar is, of je makkelijk kan laden en ook weer terug naar huis raakt als je zelf een beetje onder stress staat. Liever 3 mooie, perfect afgewerkte oefeningen dan 50 dingen ongeveer!

Wanneer?

We hebben op maandag 17 december de hele namiddag (vanaf 14u) en avond (tot 21u) voorzien; dus gelieve te laten weten wanneer je kan komen. Jullie hoeven niet allemaal op hetzelfde moment aanwezig te zijn.

Tot dan!

help!

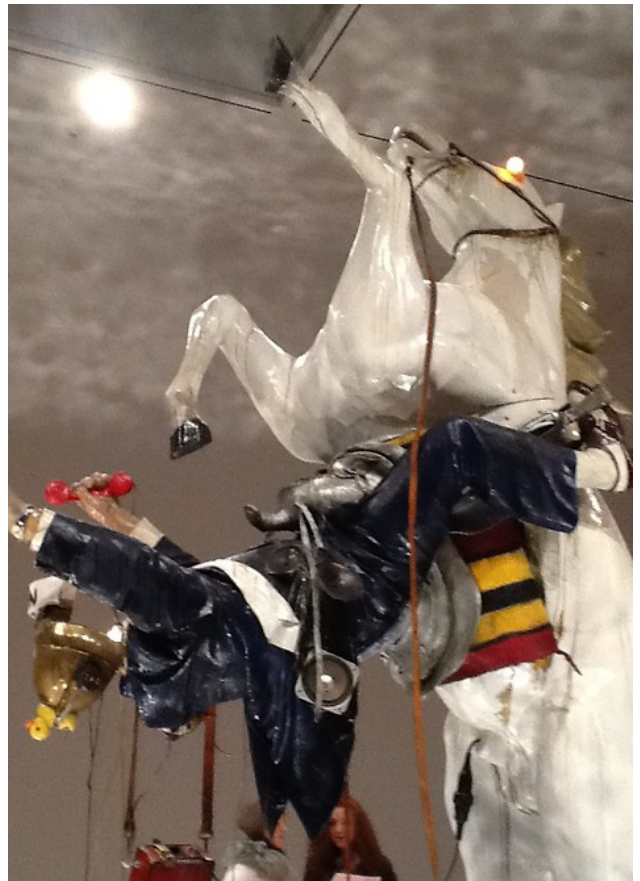
mijn paard doet het niet!

Aaah, het is des mensen om toch nog een klein houvastje te willen om te mogen zeggen “dat heb je NIET goed gedaan”... Er bestaan inderdaad - naast fysiek straffen - ook een hele rij dingen als time-outs en delta's, en ik beschrijf ze ook in het Denkwerkboek.

Ik zou zeggen: blijf maar eerst even geconcentreerd op kijken wat goed gaat, dan zal je merken dat je je niet zo erg meer bezig gaat houden met wat “fout” gaat. Het is immers zo dat er voor het paard geen “goed” of “fout” bestaat - voor hem is al het gedrag evenwaardig. 't Is pas door jouw reactie dat hij weet wat je wil.

Probeer eerst elk gedrag dat je niet wil om te zetten in een gedrag dat je wél wil, door een mix van differentieel bekrachtigen en extinctie (Denkwerk pag. 360). Dat is veel constructiever én je leert ervan wat trainen wérkelijk is.

Je hoeft het niet van mij aan te nemen, maar misschien dan wel van Bob Bailey? Bob Bailey was één van de pioniers van het werken met een bridge (het heette nog niet clickertraining toen) en werkte bij Animal Behavior Enterprises, het trainingsbedrijf van Keller en Marian Breland (de schrijvers van

Edward Kienholz en Nancy Reddin Kienholz, The Ozymandias Parade (detail), 1985, mixed media

“the misbehavior of organisms”, over hoe ‘instinct’ onmiskenbaar invloed uitoefent op praktische training, tegen de vaste overtuiging van hun prof Skinner in). ABE trainde 15.000 dieren, van 150 soorten. Je kan je soms afvragen wat de meerwaarde was van sommige trainingen, maar feit is dat ze mensen verbaasden met wat ze dieren allemaal konden leren.

Op de vraag “Wat doe je als je dier het gewoon niet doet?” schreef Bob het volgende antwoord:

“Als “doet het niet” meer dan een paar keer gebeurt, dan moet de trainer de hardste muur in de buurt opzoeken en er drie keer hard met zijn of haar hoofd tegen slaan. Want het betekent dat je het dier niet genoeg informatie hebt gegeven om dat gedrag te kunnen verwachten. Het is een goeie manier om de eigen verantwoordelijkheid voor het leren te aanvaarden.

Dieren kunnen alles leren wat binnen hun fysieke, mentale en emotionele mogelijkheden ligt, als ze maar de tijd krijgen. Proberen, zich vergissen en opnieuw proberen kan uren, dagen, weken duren, maar elk dier zal uiteindelijk uitvissen wat je bedoelt.

De eigenlijke vraag is: kunnen we het zo efficiënt leren aan een dier zonder dat het uren, dagen of weken duurt? Als je zorgvuldig je planning naar het gewilde gedrag uitstippelt, dan zal elke kleine stap ernaartoe makkelijk geleerd worden. “Doet het niet” zou dan niet vaak moeten gebeuren.

Doet het dat wel, sla hoofd, ga terug, probeer opnieuw en wees wat slimmer deze keer.

Laat me even wat filosofischer worden, en je vertellen wat ik bijvoorbeeld hondentrainers vertel, die me vertellen hoe moeilijk het wel is om honden te trainen.

Behalve voor heel extreem gedrag in heel extreme omstandigheden (zoals voor het Amerikaanse leger, nvdr) hebben we nooit dieren mentaal of fysiek voorbij hun grenzen gedwongen. Ik heb heel veel

tijd in de natuur doorgebracht, en dieren zoals dolfinnen, walvissen, coyotes, raven enzovoort enzovoort geobserveerd. Dieren tonen ongelooflijk complexe gedrag in het wild, ver voorbij wat trainers ooit vragen van hun dier, en dat zonder dat er een trainer in de buurt is. De dieren deden gewoon wat nodig was om hun probleem op te lossen.

Moeder Natuur gaf dieren problemen die moeten opgelost worden, maar ook de mogelijkheden om die problemen op te lossen. Als een dier niet slaagt zijn de gevolgen soms catastrofaal - het minste is nog dat ze geen eten hebben of geen partner.

Wat ik wil zeggen is dat dieren gebouwd zijn om problemen op te lossen. Het is onze taak om het probleem helder te maken, dat het dier de mogelijkheden heeft om het probleem op te lossen, en om het de moeite waard te maken voor het dier om dat probleem dat jij presenteert op te lossen.

Onthou dat het JOUW probleem is, en dat het aan jou is om te zorgen dat het dier JOUW probleem wil oplossen - we noemen dat ‘motivatie’.

Wat kunnen we doen om training de moeite waard te maken voor alle betrokkenen, zodat iedereen er iets uithaalt? Als we dat kunnen uitvissen is het merkwaardig hoeveel gemakkelijker onze training wordt.”

En met Bob Bailey’s uitspraak in gedachten, hiernaast m’n nieuwjaarscadeau voor jullie. Print de volgende pagina af, plastificeer ‘m, stop ‘m in een plastic hoesje of hoe dan ook - neem ‘m mee naar waar je traint en hang het daar op, goed zichtbaar vanuit je rijbaan of andere trainingsplek.

Wil je een scherper en/of groter formaat, nl. A3, voor bij je plaatselijke manège of in je eigen rijstal? Download ‘m dan op: www.ingeteblick.be/pdfs/OscarBangHeadHere-nl.pdf.

Liever een Engelse versie? Ook die is er op www.ingeteblick.be/pdfs/OscarBangHeadHere.pdf.

JE PAARD
DOET NIET WAT JE WIL?

WOA!
BRILJANT! DIT GA IK
OSCARIAANS TRAINEN
NOEMEN!
NU BEN IK OOK
EEN GOEROE!

IngeT[®]

GA NU TERUG EN VRAAG HET
DUIDELIJKER, KLEINER OF ANDERS.

WIST JE DAT?

Het wordt vaak voorgesteld alsof paarden van de ene partner naar de andere gaan. Dat hengsten voortdurend van merries wisselen, en dat merries elk jaar een nieuwe hengst hebben. Niets is minder waar. Paarden - hengsten of merries - hebben gemiddeld genomen een of twee, zelden drie partners in hun hele leven, ongeacht de grootte van de groep waar ze in leven.

(Fey 1987, Monard 1992)

een schijfje *research*

Paarden worden snel minder bang als ze begeleid worden met druk, maar hebben meer stress

Een Deens onderzoek testte of paarden sneller leren als ze met druk-en-loslaten leerden naar een vreemd voorwerp te gaan (een combinatie van graduele habituatie en negatieve bekrachtiging), dan als ze zelf in de buurt mochten rondhangen tot ze aan een zestal open paraplu's zouden wennen (habituatie) en er dan vrijwillig naartoe gaan. De ene groep kreeg dus begeleiding van een mens, de andere groep niet. Groep 1 had duidelijk veel meer stress dan de andere.

De volgende dag werden beide groepen opnieuw bij de paraplu's gelaten; in het midden van de paraplu's stond deze keer voor beide groepen ook een emmer appels, om de motivatie te vergroten om de paraplu's te benaderen. De eerste groep die gisteren zoveel stress had gehad ging nu veel makkelijker naar de paraplu's; ze hadden duidelijk iets geleerd. Bij de tweede groep duurde het nog steeds veel langer voor ze naar de appels wilden.

Besluit: paarden leren sneller als ze begeleid worden, maar - met druk althans - worden ze blijkbaar wel over grenzen gedwongen waardoor ze meer stress hebben. De onderzoekers raden dan ook aan om voorzichtig te zijn met het gebruiken van druk om een paard bij nieuwe voorwerpen te krijgen. Maar wisten we dat niet al? In elk geval: nu is het gemeten.

Object habituation in horses: The effect of voluntary vs. negatively reinforced approach to frightening stimuli - Christensen JW, 2012.

Hoe bestel je 'Denkwerk'?

door Inge Teblick
381 blz., kleur
formaat B 18,8 x H 26,7 cm
ISBN 978 90 820 0340 6

'Denkwerk - of waarom paarden van leertheorie houden' is verzendbaar vanaf 30 november 2012.
Hoe kan je een exemplaar bestellen?

voor België:

Stort 30 + 2€ verzendkosten op rekening
KBC 733-0328261-43 – IBAN BE66 7330 3282 6143 – BIC KREDBEBB
ter attentie van Bavarois bvba - Oude Liersebaan 389 - 2570 Duffel - België
of via paypal: inge.teblick@gmail.com

voor Nederland:

Stort 30 + 5€ verzendkosten op rekening
KBC 733-0328261-43 – IBAN BE66 7330 3282 6143 – BIC KREDBEBB
ter attentie van Bavarois bvba - Oude Liersebaan 389 - 2570 Duffel - België
of via paypal: inge.teblick@gmail.com

Wil je dit boek cadeau doen aan iemand? Heb je een vriend of vriendin uit je buurt die dit boek ook wil? Twéé boeken tegelijk bestellen = **gratis verzending**. Dit is een éénmalig aanbod en geldt maar één keer per persoon. **Zorg dat je betaling Inge bereikt vóór 20 december 2012, want tussen 22 december en 7 januari is Inge in Australië en kan ze geen boeken versturen.** Je kan weliswaar nog steeds terecht bij je ruitershop, mediaboek.nl of Standaard Boekhandel.

Opgelet!

Stuur een aparte mail naar inge.teblick@gmail.com, zodat we weten dat we je betaling kunnen verwachten. Vergeet niet je naam en leveringsadres duidelijk te vermelden.

Forum

De trainers en instructeurs van i train my horse's brain hebben samen een facebook-groep opgericht:

<http://www.facebook.com/groups/itrainmyhorsesbrain/>

Geen klassiek forum dus, en hoewel we ons bewust zijn van de privacy-problemen met facebook denken we dat dit de meest dynamische en gebruiksvriendelijke manier is om gelijkgestemde zielen te vinden.

Voel je weerstand om een facebook-account te starten ondanks je nieuwsgierigheid naar deze groep? Er zijn een aantal manieren om je privacy te beschermen, die uitgelegd staan in het ItClicks-magazine nr 4: www.ingeteblick.be/pdfs/ItClicks-nummer4.pdf

Deze pdf van een vriend gekregen? Wil je graag zelf op de hoogte blijven? ItClicks verstuurt regelmatig en vrijblijvend dit gratis online ItClicks Magazine voor Positief Trainen - met praktische tips, hoe-doe-ik-dat artikels, achtergrondinformatie en onverwachte invalshoeken, geschreven door Inge Teblick en gastauteurs. Je kan je op elk moment ook weer uitschrijven, uiteraard.

Abonneer je vandaag nog - het is helemaal gratis en vrijblijvend!

